

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 175. Artritio ex Dei propter se super omnia amore, licèt imperfecto,
ex speciali Dei misericordia, meritoque Passionis Christi, absque actuali
susceptione Sacramenti (licèt non absque voto ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

tem requirunt, ut non solum affectu, sed & effectu sit super omnia, id est tam valida, ut homini, secundum praesentem cordis sui dispositionem, det vires sufficientes ad sustinendum hic & nunc, non solum temporalium, sed & vitae iacturam, sufficiens etiam gravissimos inimicorum cruciatus usque ad mortem, potius quam à charitate recederet.

2199 Sed neque hoc quibusdam sufficit ad charitatem perfectam, nisi homo sat fortis sit, non solum ad ista patienter, sed & delectabiliter sustinenda. Nam & hoc requirere videtur Augustinus, cuius verba exhibuimus loco citato.

3200 Cum tanta sit circa hoc sententiarum varietas, nihilque sive ab autoritate, sive à ratione certum habeamus, unde nobis conslet quanam ex his vera sit; necesse est ut, cum Doctoribus antiquis, Aicnti, S. Thoma, Scoto, &c. fatemur, nobis incertum esse, solumque Deo notum, usque ad quem gradum pertingere debeat charitas, & contritio, ut perfecta sit, & ante Sacramentum actu susceptum iustificet. *dolor* (inquit Alexander de Ales l. 4. q. 17. m. 2. a. 1. §. 3.) *certam habet mensuram, qui contritionis dici debet. Quae autem illa sit, ille novit quem nihil latet. Non quaecumque motus voluntatis est sufficiens preparatio ad gratiam* (ait S. Thomas q. 24. verit. a. 5.) sicut nec quaecumque dolor sufficit ad remissionem peccati, sed oportet esse aliquam modum (scilicet gradum) qui quidem homini notus esse non potest. Similiter Scotus in 4. dist. 14. q. 2. a. 2. (apud Authorem Summae de Sacram. ex doctrina Francisci de Victoria tit. de contrit. q. 117.) dicit, quod licet quis habeat dolorem de peccatis propter Deum, cum omnibus bonis aliis circumstantiis, nisi talis dolor habeat certam intentionem completivam... non sufficit ad peccatorum remissionem. Quanta autem intentio debeat esse, dicit quod solus Deus novit. Denique nemo mortalium novit (ait egregius fidei defensor, & Martyr, Thomas Morus in suo tr. de Sacram. anno 1522. nomine Regis Angliae edito) quantum contritionis exigit peccatum mortale. Sicut nemo scit, an amore, vel odio dignus sit.

3201 Hoc tamen secundum Scripturam, & Sanctorum doctrinam (cap. 169. relatum) videtur certum, perfectam contritionem, per seque iustificantem, ad eam vehementem, acrem, incensam esse debere, ut doloris acerbitas cum scelerum magnitudine aequari, conferrique possit, sicut Catechismus Romanus dicit. Tanta vero doloris acerbitas, vehementiaque procedere nequit, nisi ex proportionata vehementia charitatis, seu dilectionis Dei, ac iustitiae. Tantum enim quisque peccatum odit, quantum iustitiam diligit; & ubi Dei, ac iustitiae debilis est dilectio, debilis est dolor de peccato. Omnis quippe dolor, odiumque peccati, procedit ex amore oppositi boni, tanquam effectus ex causa: nec effectus causam suam excedere potest. Legi meretur Illustriss. P. Le Drou dist. 4. c. 3. §. 3. ubi lucem multam praesenti affert quaestioni, opinionemque eximiorum Theologorum, contritionem & charitatem perfectam constituentium in quadam intentione, pro se habere censet S. Scripturam, S. Augustinum, S. Gregorium, S. Thomam, & Catechismum Romanum, pro caeque allegat verba ista Augustini tr. 5. in epist. Joan. Charitas mereatur augeri, ut aucta mereatur & perfecti. Et ista S. Thomae 2. 2. q. 24. a. 9. ubi charitatem perfectam ab incipiente distinguit, secundum diversa studia, ad qua homo perducitur per sbaritatis augmentum.

CAPUT CLXXIV.

Non omnis Dei propter se amor, vel ex amore dolor, cum Sacramento sufficiens ad iustifica-

tionem unius peccatoris, sufficit ad iustificationem cuiuscumque peccatoris.

Ratio est, tum quia quantitas diligentiae de 1102
aliquare debet esse secundum quantitatem malitiae ipsius. Idcirco de majori peccato major dolor necessarius est, ut S. Thomas docet Supplem. q. 3. a. 1. ad 1. Cum igitur peccatorum alii aliis majores sint, in uno major amor dolorque requiritur, quam in altero.

Tum quia tam amor, quam ex amore dolor, ut cum Sacramento sufficiens sit ad iustificationem, omnem peccati mortalis affectum excludere debet. Sed non omnis amor, atque ex amore dolor, omnem peccati mortalis affectum excludens in uno peccatore, eum excludit, seu excludere potens est in omni peccatore. Ut enim omnem excludat, omni fortior esse debet; at non eo ipso quo fortior est omni peccati mortalis affectu in parvo peccatore, in quo affectus ille nec magnus est, nec altus in corde radices egit, eo ipso fortior est omni peccati mortalis affectu, in magno peccatore, praesertim consuetudinario, & inveterato, in quo affectus ille valde magnus est, altisque ob inveteratam consuetudinem in corde ipsius radices egit. Quemadmodum non eo ipso quo calor ut quique fortior est frigore intento ut tria, fortior est frigore intenso ut octo.

Simile est in gratia efficace: fieri enim potest, quod eadem entitas gratia sit efficax in uno homine, in quo modicam invenit resistentiam, ob longè minorem cupiditatem sibi reluctantem; inefficax vero in altero, in quo resistentiam invenit valde magnam, ob longè fortiore cupiditatem sibi reluctantem, prout alibi ostendo.

CAPUT CLXXV.

Atitio ex Dei propter se super omnia amore, licet imperfecto, ex specialem Dei misericordiam, meritoque Possit Christi, absque actuali susceptione Sacramenti (licet non absque voto ipsius) iustificat in articulo mortis, dum actuali susceptionem excludit impossibilitatem, non voluntatem.

Probatum primò, quia in dicto casu iustificat Catechumenum, absque actuali susceptione Baptismi. Igitur & penitentem, absque actuali susceptione Sacramenti Penitentiae. Consequenter bona est, quia, ut dicit Augustinus, qua de peccatis, eadem reconciliationis est ratio.

Antecedens ut certum tradit, atque ex Augustino, & Ambrosio probat Innocentius III. cap. Apostolicam de Presbyt. non baptiz. Presbyterum, quem sine unda baptismatis extremum diem clausisse significasti, quia in S. Matris Ecclesiae fide, & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum, & caelestis Patria gaudia adeptum adserimus incunctanter. *Legi super octavo libro Augustinum de Civit. Dei* (scilicet potius l. 4. de Bapt.) ubi inter cetera legitur: Baptismus irresistibiliter ministratur, quem non contemptus Religionis, sed terminus necessitatis excludit. Librum etiam S. Ambrosii de obitu Valentini iam abereatis evolve. *Sopitis igitur quaestionibus Doctorum, Patrum sententias teneas, & in Ecclesia tua iuges preces, hostiasque Deo offerri iubeas pro Presbytero memorato.*

In istis Innocentii verbis tria ponderanda sunt. Primò ipsum incunctanter, id est, absque hesitatione id declarare, nec de eo amplius controversandum esse, uti amplius significat, addendo: Sopitis igitur quaestionibus Doctorum, &c.

Secundò, Innocentium declarationis, seu de iustificationis suae hanc adferre rationem: quia Presbyter ille in S. Matris Ecclesiae fide, & Christi merito

minis confessione perseveravit, quasi dicat, quod idem præsumendus fuit obisse cum dispositione piis Christianis ordinaria, contritione utique dilectrice, non perfectâ (utpote rarissimâ, idedque in casu obscuro, secundum regulam Juris non præsumendâ) sed saltem imperfectâ.

1209 Tertio, ponderanda sunt Augustini verba, ab Innocentio relata, *baptismus invisibiliter ministratur*, &c. Ex his namque conficitur, attritionem dilectricem sufficere cum baptismo invisibiliter, sicut cum visibiliter ministrato. Augustini verba sunt: *Invenero non tantum passionem pro nomine Christi, id quod baptismo decrat, posse supplere, sed etiam fidem, conversionemque cordis, si forte ad celebrandum mysterium baptismi in angustiis temporum succurri non potest. Sed tunc impletur invisibiliter, cum ministerium baptismi non contempnit Religionis, sed articulus necessitatis excludit.* l. 4. de Bapt. cap. 22. Quod in capitibus sequentibus declarat exemplo boni Latronis, in quo quod ex Baptismi Sacramento defuerat, completit Dei benignitas. Necnon exemplo ac similitudine infantum, sine fide, licet non sine baptismo morientium, in quibus fidei actualis defectum, ex defectu ætatis, non voluntatis, provenientem, eadem gratia Omnipotentis implere credenda est. Quia, ut dicit cap. 28. licet salus hominum ordinari non contingat absque baptismo, uti nec absque fide, in utroque illo casu fit quadam veluti dispensatio benignitatis Dei, completente Deo, quod non ex voluntate defuisse. Supplet quippe Dei benignitas, quod necessitas excludit, aiunt Doctores Lovanienses in Scolio ad Augustini verba.

1210 Ab Augustino & Ambrosio divelli se non patitur Bernardus ep. 77. ad Hugonem, si ante exitum voluerit & peierit baptizari, sed mortis præoccupatus articulo, forte obtinere nequiverit, dum non desit fides recta, spes pia, charitas sincera (qualis ut fit, esse non debet perfectâ) propitius sit mihi Deus, huic ego ob solam aquam, si defuerit, nequaquam omnino possum desperare salutem, neque confundere spem, neque excidere charitatem. Si quis aliter sapit (ut Otto, Episcopus Frisingensis, qui Gerardo, ea in re, contradicebat) viderit si quod asserti persuaserit. Nam me non facile fateor assentire, si non firmiter induxerit vel ratio ad intellegendum, vel ad credendum auctoritas. Sed miror admodum, si novus iste novarum inventor assertionum, & assertor inventionum, invenire rationem poterit, que SS. Patres latuerit, Ambrosium & Augustinum, sive auctoritatem eorum auctoritate posteriorum.

1211 Similia habet Theobaldus Stampensis episcopus ad Episcopum Lincoln. to 3. qui assertionem nostram probat hæc ratione memorata dignissima: *Quicumque bonam voluntatem habebit in terris, pacem indubitanter & gloriam habebit in celis, si utique in ea ad mortem perseveraverit.* Ut enim Bernardus loco citato ait: *quid planius, quam quod voluntas pro facto reputatur, ubi factum excludit necessitas? nisi forte puetur in malo quam in bono efficacior inveniri voluntas apud Deum qui charitas est, & promptior esse ad ulciscendum quam ad remunerandum, misericors & miserator Dominus.* Quomodo is qui alieno debito se teneri forte in extremis positus recolis, si desit unde persolvat, solâ nihilominus poenitentia & cordis contritione obtinere veniam creditur, ne jam pro eo damnetur. Sic sola fides, & mentis ad Deum conversio, sine effusione sanguinis, & sine profusione aque, salutem sine dubio (observa ly sine dubio) operatur volenti, sed non valenti (prohibente nimirum presentaneo mortis articulo) baptizari.

1212 Probatur secundò, quia Ecclesia in Concilio Cartag. IV. anni 398. Vasensi anni 442. Arelatenfi II. anni 442. Aurelianensi I. anni 511. Toletano

XI. anni 975. decernit preces oblationesque Ecclesiastico ritu faciendas pro baptizatis, qui acceptâ poenitentia, ante sacramentalem absolutionem, & vivis exceperunt. Publica verò pro liis suffragia fieri non decerneret, nisi piè mortuos in gratia crederet. Nec hoc crederet, si charitatem contritionemque perfectam ad id necessariam censeret: utpote in paucissimis contingentem.

Probatur tertio: sola fides, cum mentis ad Deum conversione, licet imperfectâ, absque Sacramento justificat in casu martyrii, ubi Sacramentum excludit necessitas, non voluntas. Igitur & extra casum martyrii, ubi Sacramentum pariter excludit necessitas, &c. Consequentiam Ambrosius ipse deducit loco citato, dicens: *qui habuit Spiritum tuum Valentianus, quomodo non habuit gratiam tuam? An quia solemniter non sunt celebrata mysteria? ... Ergo nec Martyres, si Catechumeni fuerint, coronentur. ... Quod si suo ablucuntur sanguine, & hunc sua pietas abluit & bona voluntas, ob rationem n. 2211. allatam. Quod autem sola fides, cum mentis ad Deum conversione, licet imperfectâ (si quando cum ea sola quis, ut fide potest, ex Christi quidem amore, sed adminiculo servilis timoris indigente, Martyr occumbat) absque Sacramento justificet, constat ex verbis Christi: *qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.* Et iterum: *qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam.**

Quæ profectò verba Salvatoris, cum non solum vera sint de Martyribus formaliter, verum & de Martyribus æquipollenter, sive de iis qui quomodocumque perdunt animam suam pro Christo, vel membris Christi: assertio nostra etiam procedit, primò in iis qui ad metalla vel exilium pro Christo relegati, istis in ærumnis moriuntur, cum eos pro Martyribus Ecclesia colat, & pro Martyribus Cyprianus agnoscit l. 3. epist. 25. Qui & epist. 6. idem docet de morientibus in carcere pro Christo.

Secundò in iis qui vitam ponunt & exponunt pro salute æterna proximi. Pro quibus frequens est Augustini testimonium tract. super epist. Joan.

Tertio in iis qui Christiana ex charitate moriuntur in assentione & servitio pestiferorum. Pro quibus Ecclesiæ testimonium habemus in Martyrologio ad diem 28. Februarii, sicut & testimonium sanctorum Patrum, Cypriani serm. de milite, Gregorii Thaumaturgi, Dionysii Alexandrini, &c. Hoc saltem certum, quod perdunt animam suam pro Christo, dum perdunt eam pro membris Christi. *Quod enim uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.*

CAPUT CLXXVI.

Satisfit argumentis, qua contra assertionem Capitis præcedentis obijciuntur.

Objicies primò: SS. Patres cap. 167 §. 2. relati, tantam asserunt necessitatem Sacramentorum Baptismi & Pœnitentiæ, ut sine actuali susceptione ipsorum respectivè peccatorum remissio nequeat obtineri.

Respondeo regulariter ita esse; non universaliter & absque exceptione: cum Cyprianus epist. 56. & Fulgentius l. de fide ad Petr. c. 30. exceptionem admittat in casu martyrii; Ambrosius, Augustinus, Bernardus, &c. in casu assertionis nostræ.

Objicies secundò: prioribus Ecclesiæ sæculis tanta fuit Patrum severitas, ut preces & oblationes fieri non permiserint pro defunctis absque baptismo vel absolutione.

Respondeo, rationem severitatis istius non fuisse quia de salute ipsorum desperarunt, sed quia assertionis nostræ veritatem incertam habuerunt. Quam quia sequentium Patrum lucidissima testi-